

Kleurencirkel

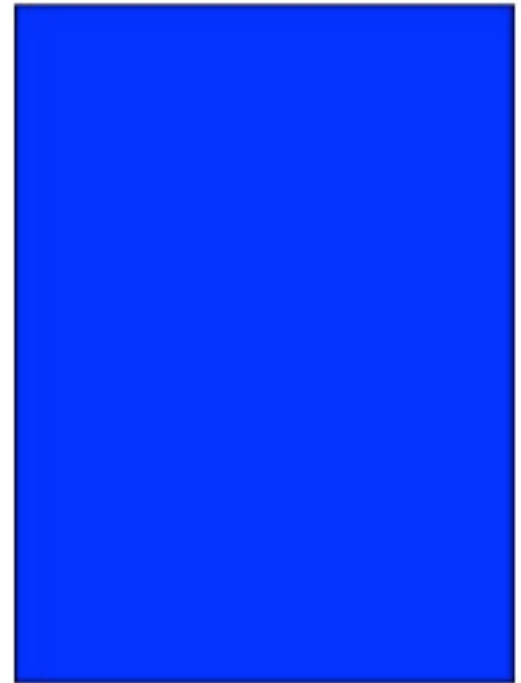
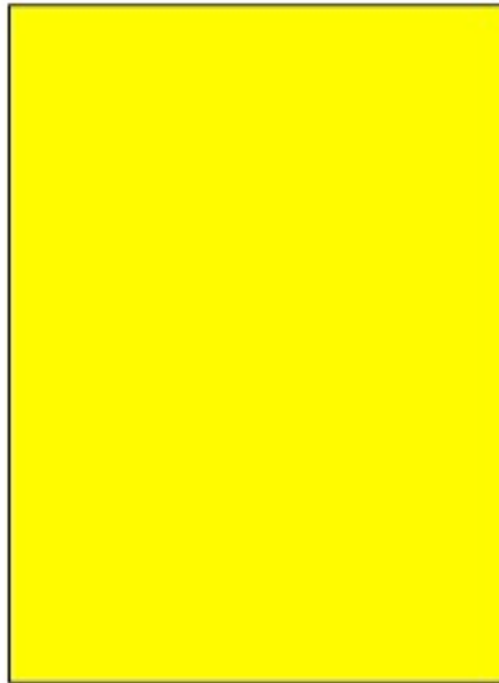
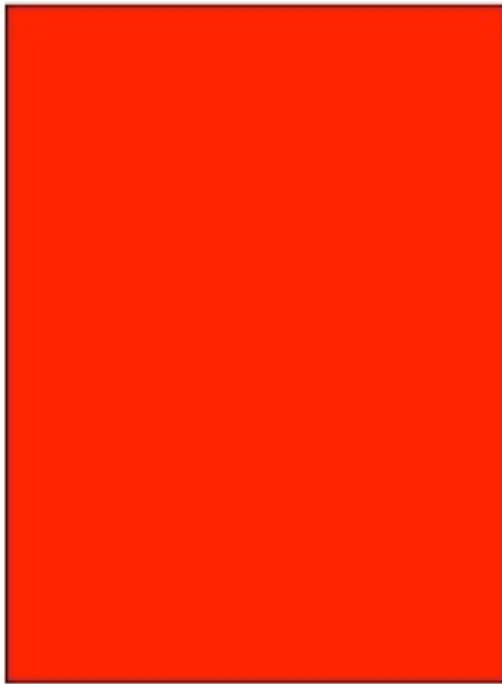
- Een kleurencirkel is een gemakkelijke manier om kleuren te rangschikken. In een cirkel zie je de primaire kleuren citroengeel, magenta rood en cyaanblauw. Daar tegenover liggen de secundaire kleuren.

De volgorde van de kleuren in een kleurencirkel sluit aan bij die van een regenboog. De drie primaire kleuren geel, magentarood en cyaanblauw zijn de helderste kleuren.

De kleuren op de kleurencirkel die het verst van drie primaire kleuren verwijderd liggen, zijn het donkerst. Gemengde kleuren zijn dus ook altijd donkerder dan de kleuren die gebruikt worden om ze te mengen.

Primaire kleuren

- De zogenaamd “eerste” kleuren. Deze kleuren kan je niet verkrijgen door andere kleuren te mengen. Maar met deze drie kleuren kan je wel alle andere kleuren maken.

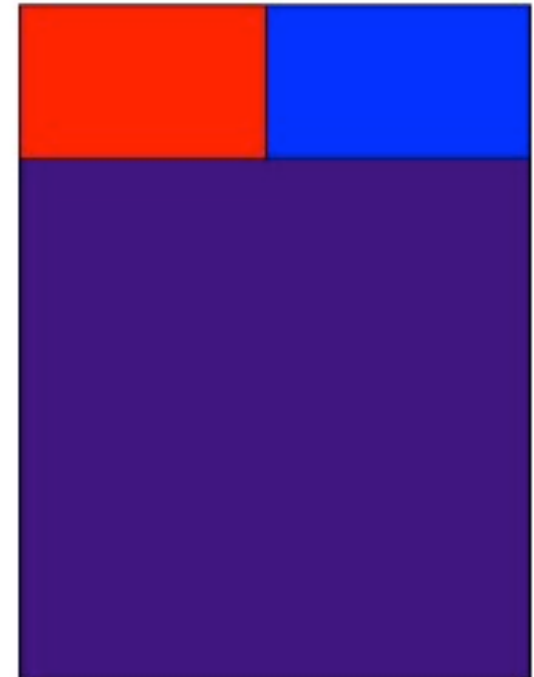
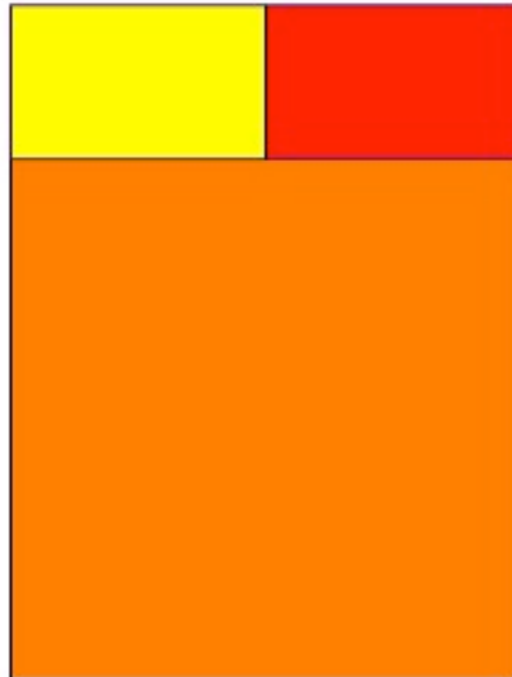
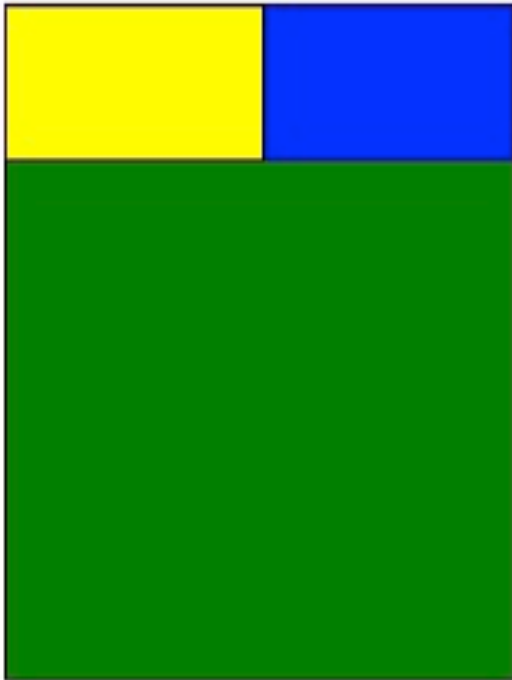

Verzadigde kleuren/ zuivere kleuren

- In zuivere kleuren zitten geen sporen van andere kleuren. Daarom noem je die kleuren ook wel verzadigd. Zuivere of verzadigde kleuren zijn fel van kleur. Zuiver rood is dus fel rood. Roder bestaat niet. Op een kleurencirkel kun je goed zien welke kleuren zuiver zijn. Met de basiskleuren rood, geel en blauw kun je, door toevoeging van wit en zwart, alle gewenste kleuren maken.
- Drukkers gebruiken echter geen wit, maar alleen Cyaan (blauw), Magenta (rood), Yellow (citroengeel) en black (zwart) ~ CMYK.

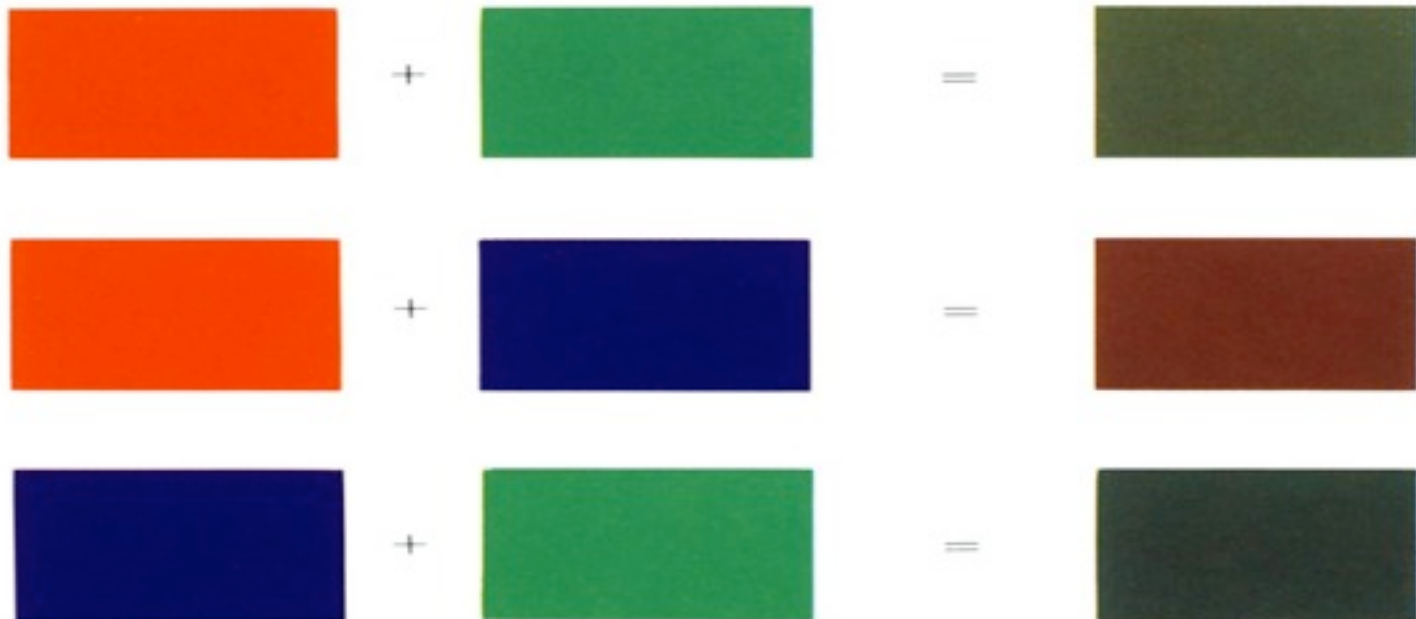
Secundaire kleuren

- De zogenaamde “tweede” kleuren. Deze drie kleuren krijg je als je de primaire kleuren mengt.

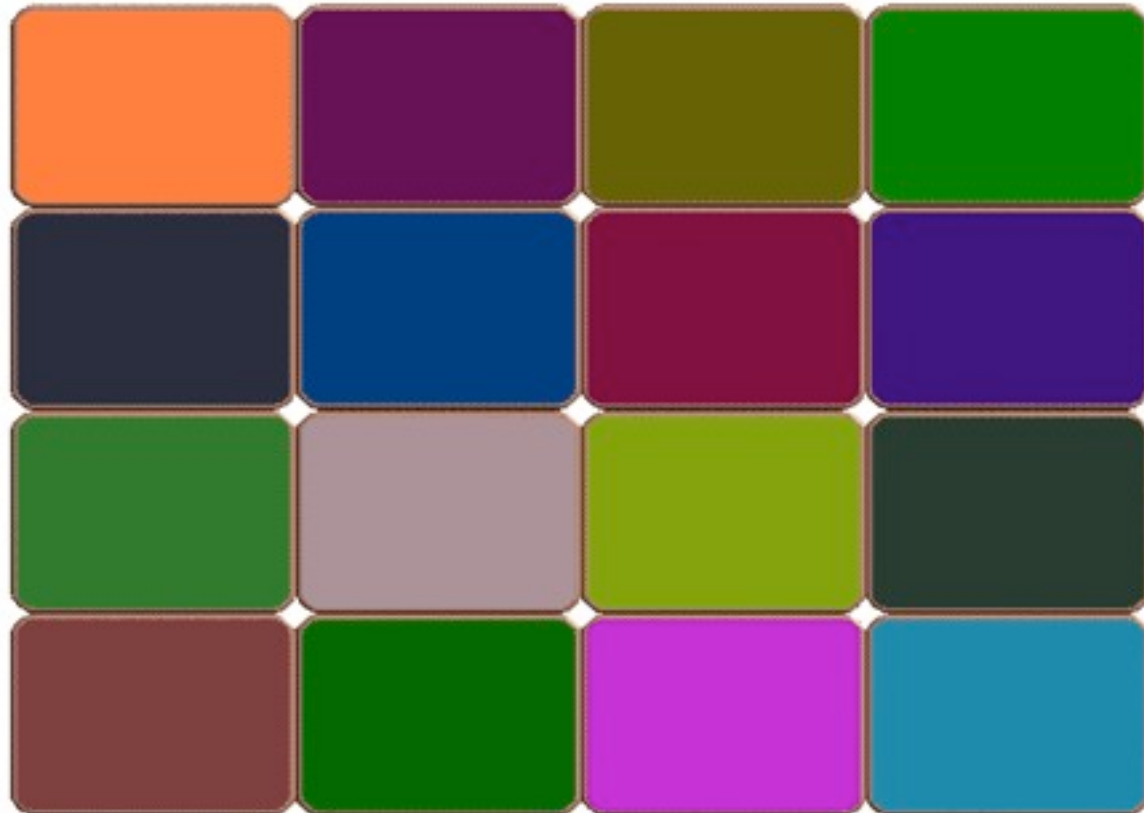
Tertiaire kleuren

- Tertiaire kleuren krijg je door drie primaire kleuren te mengen. Maar je kunt ook twee primaire kleuren nemen en daar wat zwart bij mengen. Bruin, donkergroen, grijs en chocoladebruin zijn voorbeelden van tertiaire kleuren. Tertiaire kleuren zijn onverzadigde kleuren.

Onverzadigde kleuren

- Kleuren vermengd met elkaar, wit, zwart of grijs.
Eigenlijk alle kleuren, behalve de verzadigde kleuren, rood, blauw en geel.

Kleurhelderheid

- Heldere kleuren weerkaatsen het meeste licht. Geel is een helderder kleur dan paars, omdat geel veel licht weerkaatst. De helderheid van een kleur hangt dus af van zijn reflecterend vermogen

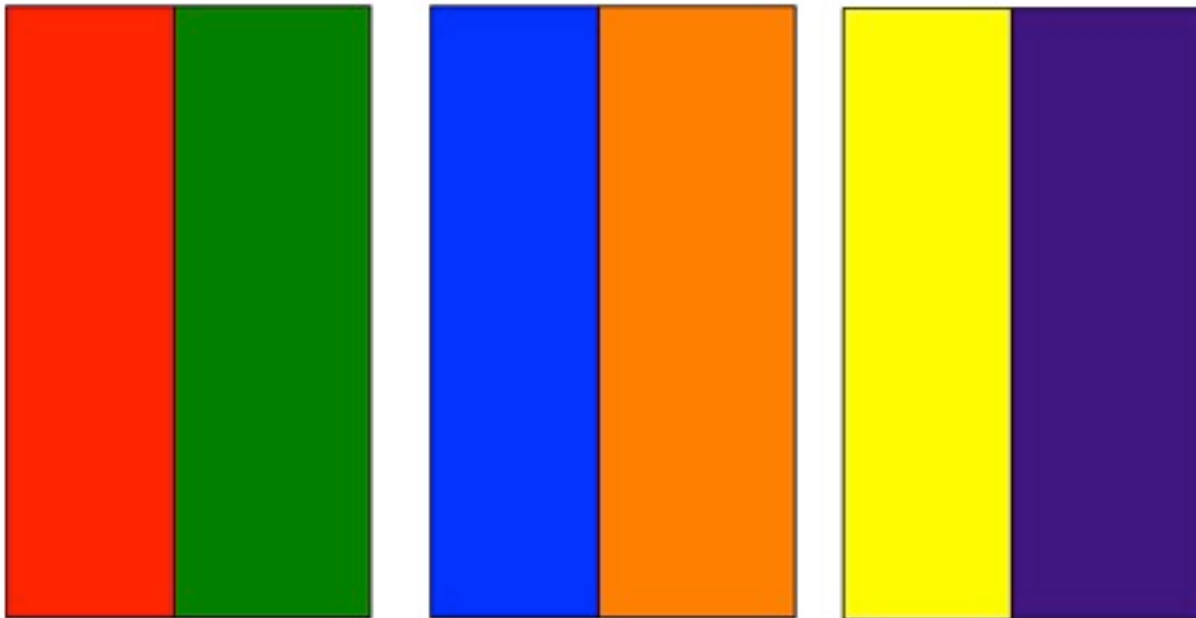
Kleurcontrasten

Bij kleurcontrast worden er twee kleuren naast elkaar gebruikt die tegen elkaar afsteken, bijvoorbeeld blauw en oranje. Een kleurcontrast kan heel gering zijn, maar ook heel erg groot.

Complementair kleurcontrast

- Een complementair kleurcontrast treedt op als je een primaire en een secundaire kleur naast elkaar gebruikt, bijv. rood naast groen. In de kleurencirkel liggen primaire en secundaire kleuren recht tegenover elkaar, zoals: rood - groen, blauw - oranje en geel - paars.

Licht/donkercontrast

Bij het licht/donkercontrast gaat het om het contrast in helderheid. Lichte en donkere kleuren steken duidelijk tegen elkaar af. Lichte kleuren trekken de aandacht, terwijl donkere kleuren verder weg lijken.

Warm/koudcontrast

- Bij een warm/koudcontrast gaat het om de tegenstelling tussen een warme en een koude kleur die naast elkaar gebruikt zijn. Rode en oranje kleuren lijken warmer dan blauwe.

kleurfamilie/tonaal

Tonaal kleurgebruik houdt in dat een kunstenaar gebruik maakt van tinten van één soort, zoals hiernaast groen.

Bij tonaal kleurgebruik zie je veel verschillende tinten van een bepaalde kleur.

Expressief kleurgebruik

Vrolijke kleuren horen bij een vrolijke stemming. Met kleuren kun je prima je stemming uitdrukken. Dat doet een kunstenaar ook als hij expressieve kleuren gebruikt. Expressieve kleuren komen lang niet altijd hetzelfde als kleuren in de werkelijkheid. Met rode en donkere kleuren drukte Munch in het schilderij "De Schreeuw" een dreigende stemming uit. Het kleurgebruik versterkt zo de inhoud

Realistisch kleurgebruik

Bij realistisch kleurgebruik, worden kleuren gebruikt zoals ze in het echt ook zijn.

Schematisch kleurgebruik

- Bij schematisch kleurgebruik heeft een object meestal een soort oerkleur: een kleur die iedereen kenmerkend vindt voor dat object. De stam van een boom wordt dan bruin, terwijl hij in werkelijkheid misschien donker- of lichtgroen of grijs is. En water is altijd blauw, net als de lucht. Bij primitivistische schilderijen en in tekeningen van kinderen zie je vaak schematisch kleurgebruik.

Symbolisch kleurgebruik

Bij symbolisch kleurgebruik gebruik je een kleur die symbool staat voor een bepaald begrip. De gebruikte kleuren hebben dan een diepere betekenis. Die betekenis kan per cultuur verschillen. In de westerse cultuur worden o.a. de volgende symbolische kleuren gebruikt:

rood: liefde, gevaar, socialisme, warmte

wit: zuiverheid, maagdelijkheid, waarheid

blauw: hemel, verlangen, koelte, somberheid

groen: veiligheid, hoop, verwachting

In middeleeuwse religieuze schilderijen werd het kostbare ultramarijn blauw gebruikt voor de jurk van Maria, als symbool voor haar hemelse status.

Functioneel kleurgebruik

Elektriciteitsdraden achter het stopcontact thuis hebben verschillende kleuren. Daardoor kun je gemakkelijk de plusdraad onderscheiden van de neutrale draad. Het kleurgebruik is dus heel functioneel. Een ander voorbeeld van functioneel kleurgebruik zie je in warme landen. Daar worden de huizen vaak wit gekalkt, omdat zo het licht en daarmee warmte weerkaatst wordt. Op plattegronden van metrolijnen heeft elke lijn zijn eigen kleur. Dat is heel functioneel, want zo kun je ze gemakkelijk van elkaar onderscheiden.

